

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 2015-10-12--13

Skånevård KrYH
Sjukhus

Kristianstad, Hässleholm, Ystad
Ort

Ortopedkliniken
Klinik

Eva Samnegård, Göran Sjödén
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Verksamheten bedrivs på tre sjukhus med ett relativt stort avstånd emellan. Akutsjukvård bedrivs i Kristianstad och Ystad. Hässleholm har omfattande elektiv ortopedi, vilket sammantaget möjliggör en bred allmänortopedisk utbildning. Sidoutbildning krävs ej för att uppnå målbeskrivningen. Inspektionen har gjorts i Kristianstad och Hässleholm, eftersom endast sparsam ortopedisk aktivitet sker i Ystad, men denna är under uppbyggnad.

Bemanningen präglas av jämställdhet och mångfald, utan indikation på diskriminering, allt enligt sjukhusets likabehandlingsplan.

Utarbetade skriftliga riktlinjer finns på regional och lokal nivå för utbildning av blivande specialister i ortopedi. Jourverksamhet är av tillräcklig omfattning för att ge en god utbildning i akut omhändertagande av ortopediska skador.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Samtliga handledare, samt studierektor är specialistkompetenta i ortopedi och har genomgått handledarutbildning. Regelbundna handledarträffar (planeras två träffar per år) har startats under året, men har ännu inte fullt ut uppmärksammats av handledarna. Klinikens specialister är tillräckligt många och har sammantaget en bred kompetens, vilket möjliggör en god klinisk

Ort Kryh

handledning. Det behövs inte sidoutbildning på andra sjukhus för att uppnå målen inom ST. Tjänstgöringen innehåller både akut och elektiv verksamhet. ST-läkarna får tjänstgöra på akuten, avdelning, mottagning och operation. Vidare har ST-läkarna handledaruppdrag mot AT-läkarna, men återkoppling på handledningen saknas. Genomförande av kliniskt utvecklingsarbete uppmuntras och används i kliniken för förbättring av denna. Samtliga ST-läkare har en individuell utbildningsplan enligt målbeskrivningen och den revideras oftast årligen eller vid behov. Alla ST-läkare har ett ST-kontrakt. Planering av interna placeringar utförs i samråd med ST-läkare, handledare och studierektor. Skriftligt introduktionsprogram för ST finns, men detta har inte alltid fullföljts i praktiken. På kliniken finns nio stycken disputerade läkare, vilka ger en stabil och säker handledning i de vetenskapliga arbetena. Gemensamma möten och röntgenronder tillåter diskussion av klinikens och ST-läkarnas arbete. ST-läkarna involveras i regelbundna "journal clubs". Trots dessa möjligheter upplevs inte utbildningsklimatet som inbjudande och utvecklande av hälften av ST-läkarna.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Lokaler och utrustning för diagnostik är adekvat för utbildning och verksamhet. Tillgång till välutrustat jourrum finns på Kristianstads sjukhus, det enda stället där nattjourverksamhet bedrivs. ST-läkarna har delat arbetsrum i Kristianstad med egen arbetsplats utrustat med dator och telefon. I Hässleholm är arbetsplatserna förlagda till mottagningen och är ej personliga. Operationsavd, liksom pre- och postop-lokaler finns i Hässleholm. Kristianstad har utöver detta även IVA. Det pågår upprustning i Ystad av 2 operationssalar, samt vårdavdelning och man beräknar en uppökning av akutoperationer där inom kort. Internt bibliotek med ortopedisk litteratur finns tillgång till i Hässleholm, Kristianstad och Ystad. Större bibliotek finns i Kristianstad med tillgång till bibliotekarier med medicinsk sökkompetens.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Tjänstgöringen innehåller både akut och elektiv verksamhet. ST-läkarna får tjänstgöra på akuten (Kristianstad, Ystad), avdelning, mottagning och operation (Kristianstad, Hässleholm). Tjänstgöringen är upplagd utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och Svensk Ortopedisk Förenings rekommendationer för ST-utbildning. Alla ST-läkare har individuell utbildningsplan och ST-kontrakt enligt målbeskrivningen och utbildningsplanen revideras med regelbundenhet. I den mån extern sidoutbildnings förekommer finns den dokumenterad i utbildningsprogrammet. Övergripande planering av utbildningsmomenten sköts av studierektor i samråd med ST-läkare och handledare. Jourtjänstgöringen är adekvat. Relationen jour och övrig klinisk verksamhet är balanserad. Introduktionsprogram för ST och vikarierande underläkare finns. Vidare har ST-läkarna handledaruppdrag mot AT-läkarna, men återkoppling på handledningen saknas. ST-läkarna genomför vetenskapligt arbete och

utvecklingsarbete. Flera ST-läkare upplever det negativt att de tas till akutverksamheten under de elektiva placeringarna, speciellt eftersom verksamheterna sker på olika sjukhus.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

Alla ST-läkare har en personlig handledare, även vikarierande läkare (>3 mån) får handledare. Handledning är schemalagd, men med alltför långa intervaller. Samtalen sker inte i tillräcklig omfattning för att motsvara kraven på måluppfyllelse och utgår inte alltid från utbildningsprogrammet. Tjänstgöringen är ej anpassad till att fullt ut frigöra tid för ST-läkare och handledare för att medverka på utbildningsdagarna där handledningstid finns. Alla handledare har handledarutbildning. Handledarsamtalen dokumenteras av ST-läkaren. I den mån extern sidoutbildning förekommer saknas ofta strukturerad handledning med lokal handledare på utbildningsplatsen.

Skriftliga instruktioner för hur handledning lokalt ska gå till saknas. Nyligen har dokumentet ”Strukturerad ST-handledning” utarbetats på övergripande studierektorsnivå inom Skånevård KrYH, men detta dokument ter sig okänt hos ST-läkarna och handledarna på ortopedien. Dokumentet följs för närvarande inte under ST-handledningen. Specialistkollegium sker en gång per termin, då delar av klinikens ST-läkare bedöms. Varje ST-läkare bedöms återkommande under utbildningen med återkoppling från handledaren. Sporadiskt sker sit-ins eller liknande strukturerad utvärdering (oftast på initiativ av ST-läkaren). Det brister i uppföljning och återkoppling av ST-läkarnas kommunikativa kompetens, förmåga till egen handledning, undervisning och ledarskapsförmåga. Medarbetarsamtal sker med alla ST-läkare.

Specialistkompetent studierektor med handledarutbildning, samt en skriftlig uppdragsbeskrivning för denne finns. Dokumenterad rutin finns för hur verksamheten ska externt granskas (SPUR).

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

God tillgång till SK-/ST-kurser, samt till lokala och regionala utbildningar finns och dessa finns med i de individuella utbildningsprogrammen. Regional ortopedisk utbildning sker en dag per månad. Ingen tydlig tid är avsatt för självstudier och förberedande av kurser. Regionala kurser tänkande delmål 13-20 (a och b) finns. ST-läkarna engageras regelbundet att medverka i ”journal clubs”.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Det finns nio disputerade och forskningsaktiva specialister inom kliniken. Samtliga ST-läkare

har eller kommer att genomföra ett individuellt vetenskapligt arbete och minst ett kvalitetsarbete. Intentionen är att ST-läkarnas vetenskapliga arbete ska publiceras i vetenskaplig tidskrift och flera har redan publicerats. Tid för de bägge arbetena avsätts i schemat (minst 6 veckor eller efter behov). Regional kurs i vetenskapsmetodik och kvalitetsarbete finns, även doktorandprogram finns att tillgå. Varje månad presenteras och diskuteras artiklar på kliniken där ST-läkare deltar aktivt. Återkoppling av kvalitetsarbeten och vetenskaplig artikel sker inte med tydlig struktur.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 200 – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Utbildning finns som täcker delmålet för ledarskap och kommunikativ kompetens. Detta utnyttjas av samtliga ST-läkare. ST-läkare inbjuds för närvarande inte till ledningsgruppen, men det finns planer att bjuda in alla ST till något möte. ST-läkaren har möjlighet att träna teamledarskap på vårdavdelning och kan få återkoppling av geriatriker på avdelningen. I övrigt upplever ST-läkarna inte att de får adekvat bedömning och återkoppling på utfört ledarskap och kommunikativ kompetens. ST-läkarna handleder AT-läkare, men handledning på handledningen sker ej. Att träna och utveckla den pedagogiska förmågan upplevs som begränsad och någon återkoppling sker ej. Ledarskaps-ST finns inom regionen.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

Styrkor

Mycket god kompetens i medarbetarstaben och god läkarbemanning. Ändamålsenliga lokaler och teknisk utrustning. Brett patientunderlag. Imponerande forskningsaktivitet som inbegriper och välkomnar även ST under utbildning. Välstrukturerad organisation med välfungerande patientflöde. Väldokumenterad utbildningsstruktur på både regionnivå och lokal nivå, även god kurstillgång som täcker delmål 13-20 (a+b). Klinikens ledning visar stort intresse för utbildning, men detta bör starkare förmedlas ner till ansvariga sektionschefer och övriga medarbetare.

Svagheter

Långa avstånd mellan de tre sjukhusen där verksamhet bedrivs, vilket medför tidsspillan och svårighet att upprätthålla en tät kontakt mellan handledare och ST-läkare. På vissa enheter prioriteras alltför starkt produktion, vilket gör att utbildning får stå tillbaka. Tydligt avsatt tid i schemat för handledning och självstudier saknas eller är alltför otillräcklig. Strukturerad återkoppling sker genom specialistkollegium, men i övrigt saknas fortlöpande klinisknära återkoppling. Sit-ins förekommer på ST-läkares initiativ, men alltför sparsamt. Strukturerad träning i ledarskap och återkoppling saknas, liksom i kommunikativ förmåga. Kurser i dessa färdigheter finns dock.

Förbättringspotential

Tydlig och i tid adekvat schemaläggning av handledning och självstudier. Avseende handledning, tid för handledning och återkoppling föreligger en låg grad av samstämmighet mellan ST-gruppen kontra handledare/studierektor/verksamhetschef, där mindre av hälften av ST-läkarna är nöjda. Här finns möjligheter till stora förbättringar i dialog mellan berörda. Utveckling av strukturerade metoder för återkoppling av förvärvad kompetens inom samtliga delområden, såväl inom operativ verksamhet, mottagning- och avdelningsarbete, liksom kommunikation med patienter, anhöriga, personal och kollegor. ”Ge kniven vidare”-metoden skulle kunna vara ett hjälpmedel för utveckling och återkoppling inom den operativa verksamheten. Ett anpassat antal operationer per elektiv operationssal skulle i större utsträckning kunna möjliggöra ST-läkarens operativa träning under handledning. ST-läkarna bör ges möjlighet att träna sina pedagogiska färdigheter tex. genom föreläsningar för andra personalkategorier. När det gäller tjänstgöringens uppläggning bör ett mål vara att inte splittra upp den elektiva placeringen med veckovisa akutplaceringar.